

Ett rum med utsikt över fandom

”Ett rum med utsikt över fandom” var en spalt som jag skrev för Skandinavisk Förening för Science Fictions medlemstidning Spektra i fyra nummer. Den försvann när Spektredaktören Stefan Mankefors avsåde sig redaktörskapet och tidningen flöt ut i limbo.

Tanken med spalten var att ge den del av SFSF:s medlemmar som inte var så insatta i fenomenet fandom en inblick i vad det hela handlar om och vad som pågår i sf-Sverige.

Ett rum med utsikt över fandom 1

Hej och välkomna till förstaupplagan av spalten "Ett rum med utsikt över fandom". Klipp ut den och bind in den i ett fint guldkantat halvfranskt band så ska ni se att den kommer att bli värd en skaplig penning om inte allt för många år.

Gamla ärevördiga SFSF har länge varit Sveriges största sf-förening. Icke desto mindre finns det mycket fanaktivitet utanför SFSF, betydligt mer än i föreningen, tyvärr. Den här spalten, nu och i framtiden, är tänkt att ge en utblick över dessa aktiviteter.

Vi är ju alla fans, både ni som läser detta och jag som skriver det, fast om du som läser det här är en entusiastisk fanhistoriker från det tjugoförsta århundradet så är du kanske inte fan när jag skriver det, och inte jag längre när du läser det. Tanken svindlar, eller hur? Vad jag tänkte komma fram till är att de flesta av er som läser detta nog är gamla rävar som i många fall har varit med i gemet längre än jag med mina knappa 15 år i sf-fandom. Eftersom det här ändå, för att reitera (re-orera?) är förstaupplagan av spalten så håller jag mig på en ganska förklarande nivå för att glädja nytillkomna medlemmar. Jag nämner även några någorlunda nytillkomna fanzines.

Kongresser 1998

Sf-fandomen kan sägas stå på tre ben. Det första av dessa är kongresserna, dessa utomordentliga tillställningar där fansen flockas för att umgås, hänga i baren, lyssna på föredrag och diskutera sf och fanniska esoterika med varandra och oskyldiga förbipasserande. Genom att bjuda in författare som gäster håller fandom kontakten med författarpoffsen. I år verkar det bli tre svenska kongresser.

Den första av dessa är årets nationella kongress, **Swecon 98/Confuse**, som förmodligen blir både större och mer ambitiös än de övriga. Idén med en nationell kongress är ny och årets Swecon, som arrangeras av Linköpings Science Fiction-Förening, är den första av dessa. Tanken är att om man bara har tid eller råd att åka på en kongress under året och vill pricka in den där man har störst chans att träffa så många andra fans som möjligt så ska man välja årets Swecon. Under kongressen kommer deltagarna att rösta om var nästa års Swecon ska hållas och i skrivande stund ser det ut som att den kampen kommer att stå mellan SFSF, Sigma TC och Upsalafandom.

Swecon 98/Confuse äger rum 26–28 **juni** i Ryds herrgård, Linköping. Hedersgäst är den brittiske sf-författaren Paul J. McAuley. Mer information får du från ordföranden Hans Persson (Domaregatan 8, 586 63 Linköping), webbplatsen <<http://www.lysator.liu.se/confuse/>> eller om du skriver till e-postadressen <confuse@lysator.liu.se>.

Nästa kongress blir förmodligen både mer och mindre ambitiös. Mindre eftersom den lär bli blygsammare i formatet och ha lättsammare program, mer eftersom programmet är tänkt att hållas helt på engelska. Det är Sigma Terra Corps **Navigator 1998**, som hålls i Fisksätra 1–2 **augusti**. Hedersgäster är den brittiske fanen Mike Cheater, en mycket trevlig kille, och vår svenske Maths Claesson, inte precis någon purken träkmåns han heller. Mer information får du av kongressordförande Wolf von Witting (Ålgatan 7^I, 133 44 Saltsjöbaden; <wolf@it.kth.se>).

Arets sista kongress lär bli **Upsala SF-möte VII** i mitten av **oktober**, en upptöjare till de senaste två årens uppskattade Upsalablandningar av seriösa vetenskaps/sf-debatter, charader och fanniska lekar och umgänge i baren. Mer information kan du få från mig (Johan Anglemark, Eddagatan 4 A, 753 32 Uppsala; <johan.anglemark@bahnhof.se>).

Fanzines 1998

Det andra fanniska benet är sf-fanzinen, varav Spektra är ett av de största, äldsta och (trots allt!) mest regelbundet utkommande.

Nästan alla svenska fanzines distribueras idag huvudsakligen med SFF, Sveriges fanzineförening. För medlemsavgiften får man en sändning fanzines varannan månad, och endast de c:a 70 medlemmarna har rätt att distribuera sina alster genom föreningen. Det här är naturligtvis ett mycket tilltalande alternativ till postens hutlösa brevpporto. Medlem i SFF blir du genom att sätta in 75 kr på föreningens postgiro 435 54 28–6. Kom ihåg att uppgive namn och adress på talongen.

Här är några av de fanzines som utkom under vintern 1997–98. Låter något intressant så skriv till utgivaren och be om ett provnummer. Bifoga gärna 2 brevporton.

Höst och kyrkogårdar (Anna Åkesson, Hultås vid GÖFAB, pl. 238, 415 25 Göteborg) är ett mycket personligt hållet debutfanzine utgivet i Tyskland med lite idiosynkratisk information om München, en reseparlör och en novell. Avväpnande sympatiskt och välskrivet.

Minotauren 4 (Rickard Beghorn, Hjortängsvägen 2, 132 44 Saltsjö-Boo) handlar om utgivaren själv samt publicerar noveller i skräckgenren, ambitiösa sådana till och med, samt en välgjord och intressant intervju med Hans Arnold.

Minotaur jr (Rickard Beghorn) är mycket mindre i både format och ambitionsnivå och är mer prat om Rickard själv. Temat i det här numret kan väl sägas vara spökhistorier i levande livet.

Munin 1 (Hans Persson, Domaregatan 8, 586 63 Linköping) innehåller bl.a. en kongressrapport från Wasacon och en lista över alla sf-kongresser som arrangerats i Sverige. Framtida nummer ska ägnas närmare beskrivningar av Sverifandoms kongresser genom tiderna.

SF-journalen 178 (Ahrvid Engholm, Renstiernas gata 29, 116 31 Stockholm) är lika obeskrivbart fullmatat som vanligt med nyheter från sf-branschen, fandom, och närliggande områden som intresserar Ahrvid. Visst kunde det utkomma oftare, men det innehåller alltid mycket som man inte hade hört tidigare.

Wyziwyg 7 (Jonas Ahlberg, Lefflersgatan 4 A, 416 71 Göteborg) är ett ambitiöst, rejält seriöst och konstruktivt fanzine som ingående ägnas åt själva begreppet science fiction.

Föreningar 1998

Tredje benet låter som en film av Orson Welles, men i det här sammanhanget avser jag sf-föreningarna. SFSF är ju, som jag ovan låtit undslippa mig, Sveriges största sådana och den enda rikstäckande föreningen.

Linköpings stolthet är LSFF, som nås via ordförande Tommy Persson (Rydsvägen 180 A, 582 48 Linköping; <tompe@lysator.liu.se>). Deras verksamhet består huvudsakligen av

tedrickande, bokdiskussioner och videotittande, när de inte arrangerar sin (för närvarande) varannanårliga kongress Confuse.

Fisksätra/Saltsjöbaden lyder under Sigma Terra Corps, en anrik förening som nyligen återupplivats efter ett halvdussin års tröda. Kontakta Wolf von Witting (Ålgatan 7^I, 133 44 Saltsjöbaden; <wolf@it.kth.se>) om du vill ha mer information om vad de sysslar med.

Vad pseudoföreningen med det blygsamma namnet, Europeisk Förening för Science Fiction i Uppsala, ägnar sig åt kan sammanfattas med pubmöten och kongressarrangemang, dessa två grenar på den fanniska lyran som alltid varit Upsalagängets starka sidor. Dem når du genom Magnus Eriksson (Studentvägen 3:43, 752 34 Uppsala; <emeresq@algonet.se>).

Föreningar som fortfarande existerar utan att bedriva någon för övriga fandom synlig verksamhet är Antipoden i Helsingborg och Club Cosmos i Göteborg. Därtill finns naturligtvis även rörelserna i den s.k. fanniska utkanten, Tolkienfandom, Star Trek-fandom m.fl. De får emellertid vänta på eventuella temaspalter i framtiden.

Internet 1998

Det är nu jag inser att min vackra teoretiska modell rämnar. Det har nämligen slumpat sig så att någon fått den intressanta idén att försöka snöra ihop all världens datorer i ett nät, det s.k. Internet. Där information kastar sig fram och tillbaka frodas även sf-fandom. I Sverige tar sig detta främst två uttryck, dels i den s.k. diskussionsgruppen swnet.sf, som emellertid mest diskuterar sf-film och tv-serier, och dels i den elektroniska diskussionslistan Sverifandom. På den diskuteras allt mellan himmel och jord, men mest cirklar diskussionerna runt sf och fandom. Vill du bli med i den listan skickar du ett e-postmeddelande med rubriken "subscribe" till adressen <sverifandom-request@lysator.liu.se>.

Dessutom ges det ut fanzines på Internet. Skicka till exempel ett brev till Magnus Eriksson (emeresq@algonet.se) och fråga om han fortfarande ger ut sitt personligt hållna prat- och diskussionsfanzine "Grus".

Har du information om vad som händer i din lokala sf-förening, eller ger du ut ett fanzine som du vill ha omnämnt i den här spalten, får du väldigt gärna höra av dig till mig!

FIAWOL!

Johan Anglemark
Eddagatan 4 A
753 32 UPPSALA
johan.anglemark@bahnhof.se

Ett rum med utsikt över fandom 2

Välkomna till detta nummers utblick över den svenska sf-fanaktiviteten utanför SFSF!

Först en rättelse. I förra upplagan av spalten råkade jag haspla ur mig fel ordförande för Linköpings SF-förening. Det är naturligtvis **Andreas Björklind** som är ordförande, nu likväl som i gången tid. **Tommy Persson** <tompe@ida.liu.se> är däremot förmodligen lämpligare som kontaktperson.

Kongresser 1999

Årets svenska kongresser verkar bara bli två till antalet.

Den första av dessa är årets Stockholmskongress, Junicon, som blir både större och mer ambitiös än de senaste årens kongresser i SFSF-regi. Hedersgäster är författaren **Bertil Mårtensson**, illustratören **Hans Arnold** och den brittiske sf-fanen **Martin Easterbrook**. Kongressen kommer att avhållas i Nacka konferenscenter 18-20 juni och information får du av **Tomas Cronholm**, <Tomas.Cronholm@mbb.ki.se>.

Den andra av årets kongresser verkar bli årets nationella kongress Upsala: 1999 / Swecon 1999 15-17 oktober i Uppsala, som är en uppföljare både till de senaste tre årens Upsalablandningar av seriösa sf-debatter och fanniskt umgänge och till fjolårets nationella kongress, Swecon i Linköping. Idén med en nationell kongress är fortfarande ganska ny och årets Swecon, som arrangeras av Upsala science fiction-sällskap, är den andra i raden. Tanken är som jag nämnde i förra spalten, att om man bara har tid eller råd att åka på en kongress under året och vill pricka in den där man har störst chans att träffa så många andra fans som möjligt, så ska man välja årets Swecon. Mer information kan du få från mig (se adress sist i spalten). Under kongressen kommer deltagarna att rösta om vilka som ska få arrangera nästa års Swecon.

Dessutom kommer mellan 20 och 30 (minst) svenska fans att i vanlig ordning åka på den brittiska påskkongressen. Årets påskkongress hålls 2-5 april på hotell Adelphi i Liverpool och gäster är **Peter Beagle**, **Jeff Noon** samt **John Clute**. Information från <reconvene@firedrake.demon.co.uk>.

Vad händer i Uppsala?

Fans donar och har sig över landet. I detta nummer gör vi ett nedslag i Uppsala.

Upsalafandom träffas första tisdagen varje månad på Williams pub i Ubbohuset, från kl 18.30 och framåt. Var tredje vecka träffas de också och diskuterar en sf-bok. Det senaste pubmötet, 4 januari, lockade åtta fans, trots att det inföll mitt under loven. De närvarande pratade om allt mellan himmel och jord, och dryck och mat slank ner allteftersom kvällen övergick till natt. Efter att värld problemen lösts, terraformning av Mars diskuterats och **John Sören Petterssons** flytt till Karlstad avhandlats stängde puben kl 02.00 och de fyra kvarvarande vandrade till andra änden av stan för att köpa korv och förstöra **Sten Thanings** trenchcoat med rikliga mängder vitlöksmajonnäs.

Det bokmöte som avhölls den 13 januari avhandlade Kim Stanley Robinsons *Red Mars*. Förslagen på framtida böcker att läsa och diskutera omfattar bl.a. John Crowleys *Engine Summer*, Diana Wynne Jones *Deep Secret*, Stanislaw Lems *Snuvan*, Peter Nilsons *Rymdväktaren*, Tim Powers *Earthquake Weather*, Robert Silverbergs *Tower of glass*, Michael Swanwicks *Jack Faust* och Connie Willis *To Say Nothing of the Dog*. I skrivande stund är det inte klart vilka böcker det blir.

Till sist så börjar den dussinhövdade kongresskommittén för Upsala:1999 att samlas för att ta itu med detaljplaneringen för höstens stora sf-händelse i Uppsala.

Du når Upsalafandom genom **Magnus Eriksson**, <emeresq@algonet.se>, 018-14 99 03. Upsalafandoms webbplats har adressen <sfweb.dang.se> och medlem i den lokala elektroniska sändlistan blir du genom att skicka ett e-brev till <upsalafandom-request@dang.se> med ordet "subscribe" i ämnesraden.

Alvar Appeltoffts minnespris för 1998

Alvar Appeltoffts minnespris delas ut varje år av Stiftelsen Alvar Appeltoffts minnesfond och är ett årligt stipendium till sf-fans för betydande och berömvärda insatser av bestående värde i någon form inom svensk fandom.

Alvar Appeltofft föddes 1941 och dog 1976. Han var en legendarisk fanzineutgivare, brevskrivare och kongressarrangör, som framför allt var aktiv under andra hälften av 1950-talet. Efter Alvar Appeltoffts död tillkom på hans föräldrars och SFSF:s initiativ en fond med syftet att utdela ett årligt stipendium till någon fan som utfört värdefullt arbete inom svensk fandom. Alvars föräldrar skänkte först ett grundbelopp och fonden ärvde senare modern Ellens kvarlåtenskap när Alvars far Hugo dog 1989.

Stipendieutdelningen föregås av en rådgivande omröstning i svensk fandom, vars utfall så gott som undantagslöst därefter följts när stiftelsen fastställt mottagare. Alla som har tillhört svensk fandom under 1997 och/eller tidigare får delta i denna omröstning. Notera att stipendiet för ett givet år utdelas under nästföljande år; 1998 års stipendium kommer alltså att utdelas under 1999, preliminärt på Junicon. Priset består av ett diplom och en kontantsumma.

Mottagare har varit:

1977 – Alvar Appeltofft (postumt); 1978 – Ahrvid Engholm; 1979 – Anders Bellis och Rune Forsgren (delat); 1980 – Erik Andersson; 1981 – David Nettle; 1982 – Mika Tenhovaara; 1983 – Kaj Harju; 1984 – Maths Claesson; 1985 – Lars-Arne Karlsson; 1986 – Michael Svensson; 1987 – Jan Risheden; 1988 – Malte Andreasson och Martin Andreasson (delat); 1989 – Lennart Uhlin; 1990 – Ylva Spångberg; 1991 – Marcel Quarfood; 1992 – Andreas och Carina Björklind (delat); 1993 – Holger Eliasson och Chris Loneberg (delat); 1994 – Magnus Eriksson; 1995 – Lars Olsson; 1996 – Tommy Persson; 1997 – Hans Persson.

Nu är det dags att göra nomineringar för att utse vilka personer som borde hamna på röstsedeln för 1998 års stipendium. Din nominering ska vara färdig till handa senast den 15 februari 1999. Skicka den till SAAM, Box 3273, 103 65 Stockholm. Se även Alvarfondens webbplats, <<http://www.alvarfonden.org>>.

Skriv av nedanstående rader i brevet och fyll i vem du nominerar, samt ditt namn och din adress:

Jag nominerar denna person till 1998 års Alvarpris:

Mitt namn och min adress:

Själva omröstningen kommer sedan att äga rum under våren och försommaren.

Slutord

Innehållet i den här spalten kommer att variera under året. Den är inte tänkt som en nyhetsförmedling, utan att ge olika utblickar över fandom, beroende på vad folk hör av sig med och vad som faller mig in att skriva om. Den här upplagan av spalten blev dock ganska lik den förra, huvudsakligen beroende på att det var så länge sedan jag skrev den förra (10 månader!) att jag tyckte att det var dags för en liten uppdatering inför det nya året. Nyheter från fandom och sf-världen får du bäst från Ahrvid Engholms "Science Fiction Journalen"; gratis provnummer från Ahrvid Engholm, Renstiernas gata 29, 116 31 Stockholm.

Har du information om vad som händer i din lokala sf-förening, eller ger du ut ett fanzine som du vill ha omnämnt i den här spalten, får du väldigt gärna höra av dig till mig!

FIAWOL!

Johan Anglemark
Eddagatan 4 A
753 32 UPPSALA
johan.anglemark@bahnhof.se

Ett rum med utsikt över fandom 3

På sin kammare satt Purko
spejande i natten mörk.
Föga såg han ty ett dunkel
lades över skogens rand.
Gramsen greppade då Purko
hackan och slog sig ihjäl.

Vad gör att man blir sf-fan?

Så här definieras begreppet "science fiction-fan" på Alvarfondens webbplats (www.alvarfonden.org):

"Någon som ägnar sig åt en eller fler av följande aktiviteter:

- ger ut och/eller läser science fiction-fanzines
- organiserar och/eller regelbundet besöker sf-kongresser
- tillhör en sf-förening som har kontakt med sf-rörelsen
- är aktiv i de diskussionsgrupper eller sändlistor för sf-fandom som finns på

Internet

Den som en gång har blivit sf-fan fortsätter att räknas som sf-fan så länge han/hon fortsätter att umgås med andra sf-fans, oavsett om vederbörande slutar läsa fanzines, gå på kongresser eller tillhöra en sf-förening. Först när man slutar ha kontakt med sf-fandomen räknas man som gafierad, dvs. en som har lämnat fandom helt bakom sig."

Men hur hamnar man egentligen här? Hur kommer det sig att det för vissa sf-älskare inte räcker med att köpa böcker (eller låna dem på biblioteket) och läsa dem, utan att de engagerar sig på något sätt i sf-rörelsen? Jag läste ett meningsutbyte mellan en ung neofanne och en medelålders amerikansk fan för några veckor sedan. Den unga fannen undrade om det inte helt enkelt är så att sf-fandom egentligen inte har något alls med sf att göra, att det bara handlar om människorna i gruppen. Ett slags gigantisk klubb för om inte inbördes beundran, så åtminstone navelskådande och babbel. Svaret hon fick var att visst är fandom i första hand en grupp människor, ett socialt nätverk. Inom gruppen kallas de som i första hand är intresserade av fandom för serconister, och de som i första hand är intresserade av fandom i sig, fanniska (eller faanniska) fans. Men poängen är att de flesta faller mellan de bägge ytterligheterna, eller rör sig mellan dem. Finessen med den fanniska diskursen är att den har ett gemensamt intresse som bakgrund. Oavsett om vi babblar om Dionysos, Nietzsche, treklöver, navigationssatelliter eller apartheid så har vi en gemensam referensram: Vi känner till robotikens tre lagar, vi vet hur Frodo fullföljde sitt uppdrag i Mordor och vi minns den svindlande känslan första gången vi upplevde sense of wonder. Och här är det avgörande: Denna referensram är viktig för oss, vi upplever att intresset för sf och fantasy ger våra liv ytterligare en viktig dimension som vi inte vill vara utan. Det innebär inte att vi tycker att sf är det viktigaste i våra liv eller att vi är annorlunda än andra människor (får vi åtminstone hoppas!), men det är ett engagerande intresse, ett intresse som vi känner (eller en gång har känt) ett behov av att diskutera med andra.

Vi hittade varandra tack vare att vi tycker om science fiction, men vi stannar kvar eftersom vi uppskattar varandras sällskap. Nu kan det naturligtvis vara svårt att tränga in i det

nätverk som är fandom. Många fans är ganska skygga och inätvända, och drar sig för att möta nya människor. Men, menade den medelålders fanne jag refererar, man känner instinktivt när man är ny att även om folk ignorerar en, så är de ens egen typ. Hon hängde kvar tills hon blev en i gänget, och hon har aldrig ångrat det.

Det här händer ju inte alla. En del kommer i kontakt med fandom och vänder. I många fall beror det naturligtvis på att de inte tilltalas av det vi håller på med, eller på att de har otur och kommer i kontakt med idioter eller fans som är ointresserade av nykomlingar. Men det kan också bero på att de inte riktigt förstår sig på vad fandom är, och inte ger sig tid att lära känna fandom närmare.

Skillnader mellan svensk och amerikansk fandom

Tja, vi sf-fans är inte annorlunda än andra människor skrev jag just, och det tycker jag definitivt inte att vi är. Vi har ett intresse för en viss sorts böcker och filmer som skiljer ut oss, men till kynne och intresse är vi tämligen ordinära. Nå, det här skulle ju kunna tyckas vara en märklig sak att skriva om, vilken brukshundsentusiast eller segelflygare skulle ens slås av tanken att han är annorlunda än vanligt folk? Men det finns en anledning att ta upp det här. Det är nämligen vanligt bland amerikanska fans att sucka djupt över den hårda omvärld de lever i. Jag har läst många amerikanska fans vittnesmål om hur de tvingas förstå sig och leva ett annat liv, och att de endast kan visa sitt rätta jag i sällskap med andra fans. Andra fans bryr sig inte om att man är asatroende, väger 200 kg och lever i ett förhållande med tre transsexuella prostituerade. Ganska snart torde det stå uppenbart för läsaren av den här spalten att amerikansk fandom inte riktigt är som svensk fandom, eller för den delen europeisk fandom. Framför allt är den väldigt tolerant mot vad en fördomsfull svensk förmodligen skulle kalla vilka absurditeter som helst.

Amerikansk fandom är också oerhört mycket större och mer splittrad. Det finns hundratusentals fans, och dominerande intressen är tv-serier, film, mat och rollspel. Väldigt få är intresserade av fanzineutgivning. Intressant nog är svensk fandom betydligt mer lik den amerikanska fandomen som den var för fyrtio år sedan, än vad dagens USA-fandom själv är. Det som för fyrtio år sedan var ett starkt intresse (som det är för många fans i Sverige) har övergått till att vara en äkta subkultur med egna regler och normer. Väldigt amerikansk i våra ögon, men ändå långt ifrån de gängse amerikanska normerna. De amerikanska kongresser som mest liknar svenska kongresser räknas som en liten udda strömning och drar bara ett par hundra deltagare. Frågan är om vi är på väg dit? Brittisk fandom känns som om den rör sig mot den amerikanska profilen, men jag har inte sett några tecken på att svensk fandom gör det. Vi är på de flesta sätt väldigt "normala" medborgare.

Reconvene — 1999 års brittiska påskkongress

Jag och Linnéa är precis tillbaka från Reconvene, den femtionde brittiska nationella sf-kongressen i ordningen, som i år hölls på hotell Adelphi i Liverpool. De första kongresserna i slutet på 40- och början av 50-talet var ganska små historier, i samma storleksklass som dagens svenska kongresser, och betydligt mindre än 70- och 80-talens stora svenska kongresser, men numera drar de närmare 1000 deltagare. Fascinerande nog så finns det ett par äldre herrar som har bevistat samtliga nationella kongresser och vår egen Lars-Olov Strandberg är inte mycket sämre han; om jag inte är felunderrättad så har han varit på samtliga påskkongresser sedan 1969. Om den svenska Swecon-idén får luft under vingarna och överlever så kommer det att dröja till år 2047 innan vi har hunnit i kapp!

Årets hedergäster var Peter S. Beagle, John Clute, Tom Holt och Jeff Noon. John Clute syntes beblanda sig med sina fanniska likar medan Peter Beagle endast syntes till i samband

med sina programpunkter. Jeff Noon och Tom Holt får jag erkänna att jag inte vet hur de ser ut. Något jag avundas brittiska och amerikanska kongresser i det lite större formatet är annars den attraktion de utövar på författare. På påskkongressen kan man alltså träffa och slå sig i slang med kändisar som inte är där som gäster, exempelvis Mike Harrison, Diana Wynne Jones, Iain Banks och Ramsay Campbell.

Programmet var trespårigt i år, med enstaka ytteligare programpunkter i fanrummet, små workshops och s.k. chair circles; små diskussioner om ämnen med några få intresserade som deltagare. Själv må jag erkänna att jag huvudsakligen bevistade barprogrammet, som förutom den vanliga träklagern och bittern bjöd på fyra sorters s.k. real ale — en bitter, en strong, en mild och en walesisk strong ale vid namn Cwrw Tudno, som väldigt få kunde uttala, men desto fler dricka. Ett nyhetsblad utkom också med två nummer om dagen, samt extranummer för maskeraden, prisutdelningarna och robotkrigen. Med nöje följde jag den rafflande historien om den illustrerade tidskriften "BIG BOOBS #1 (June 1998)" som först upphittades på ett hotellrum, och sedan i efterföljande nummer av nyhetsbladet efterlystes och tappades bort igen om vartannat.

Årets TAFF-vinnare, Vijay Bowen från New York, var den överlägset mest eleganta kongressmedlemmen, hela tiden "dressed to kill" som det brukar heta. Enligt ryktet äger hon även jeans och t-shirt, men de måtte ha varit omsorgsfullt undangömda på ett hotellrum någonstans. Hon mejslade in sitt namn i den brittiska fanhistorien genom att klädd i mycket små läderbitar lyfta brittiska fans med sina bara händer på natten mot måndagen.

Det mest förvirrande ögonblicket på kongressen kan ha varit när fyra stycken Anders syntes i en liten klunga på den norska roompartyt på natten mot söndagen. Vad är detta, tänkte små neuroner som rusade fram och tillbaka i engelska hjärnvindlingar; heter alla svenskar Anders? Detta party var annars en fullträff, tjockt med folk och det avklingade inte förrän framåt femtiden på morgonen. Under avdelningen pinsamheter kan nämnas att jag och Lennart Uhlin bar likadana skjortor på måndagen. Taktfulla som de är, brittena, så nämnde ingen denna fadäs.

Rapporterat från Linköping

Från staden på slätten rapporterar vår korrespondent att från och med i år är Hans Persson ordförande för Linköpings Science Fiction-förening. Andreas Björklind har avgått efter elva års förtjänstfull tjänst. Må han vila i frid på sina lagrar. LSFF har dessutom nu en egen e-postadress, <lsff@lysator.liu.se>.

Jaha, så var det slut

I vanlig ordning tar jag med glädje emot rapporter från resten av landet om vad som händer. Skicka dem till mig på adressen nedan.

FIAWOL!

Johan Anglemark
Eddagatan 4 A
753 32 UPPSALA
johan.anglemark@bahnhof.se

Ett rum med utsikt över fandom 4

Välkomna till detta nummers utblick över den svenska sf-fandomen! Den här upplagan av spalten kommer till största delen att handla om sf-kongresser, sådana som har varit och sådana som kommer att inträffa. Dessutom meddelas resultatet av omröstningarna om Alvar Appeltoffts minnespris och SFF-pollen.

Junicon

Helgen 18-20 juni hölls Junicon i Nacka, tre svettiga dagar då jag gavs chansen att närmare bekanta mig med SL:s bussar. Jag kan rapportera att sätena höll god komfort, tidtabellshållningen var ypperlig och bör definitivt detaljstuderas av en delegation från Uppsalabuss, medan däremot utrymmet för ben och knän är ömkligt underdimensionerat, i klass med turistklass i en jumbojet. Jag rekommenderar på det hela taget snarare Saltsjöbanan för dem som har gott om tid och kommer lagom till en avgång.

Strax under hundra deltagare (inklusive gäster och kommitté) hade hittat till Nacka konferenscenter, som jag vid framkomsten insåg var samma skola som huserade 1990 års Nasacon. Ett dåligt omen. Skulle det kasta sin skugga över Junicon? Men lokalen i sig är inte pjåkig. Barområdet är stort och funktionellt, med gott om bord och stolar och tillgång till en uteplats, vilket var mycket praktiskt i sommarvärmen; och programsalen rymmer över 100 åhörare. Därtill fanns det videorum och fanzineverkstad.

Fredagen började och slöt i stor förvirring. Hans Arnold hade brådstörtat tvingats lämna kongressen då hans fru plötsligt insjuknat, varför hans programpunkt kl. 20.00 hastigt överläts åt Bertil Mårtensson. Fem i åtta hade denne emellertid ännu inte dykt upp, och svettpärlor syntes på kommitténs pannor. Svag och törstig av anspänningen drog jag mig till baren för att svalka mig med ett glas öl, men nekades att köpa. Ett ögonblick var jag rädd att någon fandoms motbokshållare hade dragit sitt sista streck i sin svarta anteckningsbok och meddelat kongresskommittén sin dom, att den där Anglemark har nu konsumerat sin ranson för i år. Tack och lov var det inte fullt så illa, jag hade bara ställt mig i fel kö. Det hela kändes lätt surrealistiskt nu, inga hedersgäster och ingen öl, men förklaringen var tydligen så enkel att barmästarinnan höll i barkassan personligen, för att förhindra att pengar i den vandrade både hit och dit, ja i alla riktningar utom till hennes egen ficka. Tydligen var det vad som hade skett vid tidigare kongresser, med resultatet att hon aldrig fick igen alla sina utlägg. Som väl är tror jag att upplägget i år fungerade, och att ingen fick gå från hus och hem som resultat av Junicon. Och två minuter i åtta kom Bertil och kongresskommittén strök svetten ur sina pannor.

Lördagen och söndagen flöt på desto bättre. Paneler fanns det flera att välja på, "Hjälterollen i sf", "Samhällskritiken i dagens sf", "Hur kommer framtidens städer att se ut?" och "Sf och sf-fandom i Baltikum" för att nämna några. Jag satt med i tre, men på grund av orsaker hade kommittén missat att meddela mig om två av dem, så det blev en smula improviserat. En panel som jag hade läst om i förhandsreklamen hade jag tänkt att gå och se eftersom titeln väckte en näst intill obändig nyfikenhet i mig; "Var är Star Trek bäst?". Besviken såg jag i programboken att dess rätta namn var "Varför är Star Trek bäst?". Men det blev förmodligen en panel som tillfredsställde de Trekälskande massorna i alla fall, även om jag satt vid ett bord i baren och sålde medlemskap till höstens Swecon i stället.

Men på både lördags- och söndagskvällen var det bra tryck i baren fram tills kongressen stängde vid midnatt.

Programboken måste jag nämna. Den var lite rörigt upplagd, men innehöll flera pärlor, inte minst en fyndig presentation av kongresskommittén skriven av redaktören Wolf von Witting själv. Den som vill läsa välskrivna och intressanta texter författade av bl.a. Anders Palm, John-Henri Holmberg och Vince Docherty kan nog höra av sig till Wolf (Lakegatan 8, 133 41 Saltsjöbaden) och be om ett exemplar. Bifoga gärna 10 kr i porto så går det nog lättare att beveka honom.

En sak gladdde mig mer än mycket annat, förresten. Junicon var en fanzinens kongress. Inte färre än fem fanzines tillverkades under kongressen, skrivna på den dator som kommittén hade ställt dit för att tjänstgöra som fanzineskaparverktyg. Tre nummer av Andreas Gustafssons "Capricciosa" [sic] samt två nummer av det halvofficiella nyhetsfanzinet "Se man ger fikon" av Martin Andreasson, svensk fandoms självutnämnde hagiograf. Dessa fanzines var späckade med illustrativa anekdoter om vad som skedde på kongressen. ("Tomas Cronholm kyrklig stand-in", "Hans Arnold blivande gynekolog" med mera.)

Kongressåret t.o.m. april 2000

Vill du gå på kongress någon gång i framtiden?

Norcon:1999

6-8 augusti

Helga Engs hus, Blindern

Oslo, Norge

Hedersgäster: Egil Stenseth och Johan Schimanski

Inträde: 250 NOK t.o.m 17 juli, dyrare i dörren. Skandinaver bosatta utanför Norge kan anmäla sig genom att skicka ett brev med namn, adress och telefonnummer till

<p.c.jorgensen@easteur-orient-stud.uio.no> eller till NORCON:1999, v/Per Chr. Jørgensen, Kirkeåsvn. 5 B, 1178 OSLO. De betalar då enligt det pris som gällde när brevet avsändes.

Webb: <http://www.fandom.no>

Finncon 1999

14-15 augusti

Åbo Akademi

Åbo, Finland

Hedersgäster: Connie Willis, Philip Pullman och Ahrvid Engholm

Inträde: Gratis. Festen på lördagskvällen kostar "några tior".

Webb: <http://finncon.utu.fi/english>

Swecon -99

se nedan.

ReConnaissance, Big European Con 2000

31 mars - 2 april 2000

Grand Hotel Terminus

Bergen, Norge

Hedersgäster: Iain M. Banks, Willy Ustad och B. Andreas Bull-Hansen

Inträde: Svensk agent är Johan Anglemark. 70 kr (stöd) eller 270 kr (deltagande) till pg. 110 44 46-8 (Linnéa Anglemark)

Webb: <http://www.tandom.no>

2Kon, Eastercon 2000

21 - 24 april 2000

Central Hotel

Glasgow, Skottland

Hedersgäster: Guy Gavriel Kay, Katherine Kurtz och Deborah Turner-Harris

Inträde: Svensk agent är Linnéa Anglemark. 225 kr (stöd eller deltagande för icke förvärvsarbetande) eller 375 kr (deltagande) till pg. 110 44 46-8 (Linnéa Anglemark). Priset gäller t.o.m. 1/12 1999.

Webb: <http://www-theory.dcs.st-and.ac.uk:80/2Kon>

Alvarpriset och SFF-pollen

Alvar Appeltoffts minnespris delas som bekant ut varje år av Stiftelsen Alvar Appeltoffts minnesfond och är ett årligt stipendium till sf-fans för betydande och berömvärda insatser av bestående värde i någon form inom svensk fandom.

Stipendieutdelningen föregås av en rådgivande omröstning i svensk fandom, och för att skriva i tredje person: Johan Anglemark (dvs. jag) tog hem årets Alvarpris redan i första rösträkningsomgången. Hur andrahandspreferenserna fördelade sig kan vi därför bara spekulera om. Mer spännande var det i föl då Johan (dvs. jag) fick se sig slagen av Hans Persson med två röster i sista omgången. Ett vackert diplom ligger nu på mitt skrivbord i väntan på att bli inramat och anslaget på någon vägg. Tyvärr är antalet lediga väggar i vårt hem något färre sedan ett par nya bokhyllor köpts in den fjärde juli.

Börja redan nu fundera på vem du vill nominera inför nästa års omröstning!

Ett annat prestigefyllt pris är SFF:s pris till bästa fanzine, fanskribent och illustratör i en SFF-sändning under året. SFF är som bekant en samsändningsorganisation för fanzineutgivare. (75 kr till pg 435 54 28-6. Uppge namn och adress.) Bästa fanzine som distribuerades under 1998 var den nyvordna italienskan Line Gisnås "Utan titel". Bästa fanskribent var Anna Åkesson, Uppsala och bästa illustratör Nicolas Krizan, någonstans på västkusten. Jag minns inte var. Det ska dessutom vara ett sådant där diakritiskt tecken av något slag på bokstaven "z" i hans efternamn, men det klarar inte min dator av. Om Stefan Mankefors dator klarar det så kanske det sitter där när du läser det här, man annars överlämnar jag detta tecken åt din fantasi. Skicka gärna förslag på diakritiska tecken till nästa nummer av Spektra. Man kan aldrig få för mycket av diakritiska tecken.

Swecon

Årets nationella kongress, Swecon, är kongressen "Upsala:1999" den 15-17 oktober. I skrivande stund (10 juli) har kongressen 59 föranmälda deltagare (kommitté och gäster inräknade) vilket tyder på att cirka 150 närvarande på kongressen inte är en på något sätt orealistisk förhoppning. Jag hoppas att du kommer att vara en av dem.

Swecons hedersgäster är Michael Swanwick och Lars-Olov Strandberg. Lars-Olov tarvar väl ingen presentation för Spektras läsare, men alla har kanske inte läst något av Swanwick. För att citera SF-bokhandeln Maths Claesson: *"han [är] ju en lysande författare - The Iron Dragon's Daughter är ju ett exempel på en bok som tänjer och töjer på genregränser och lyckas förträffligt; som Charles Dickens i en hårt industrialiserad fantasyvärld. Swanwick skriver ju dessutom kritik i New York Review of Science Fiction, Hugo- & Nebula-*

nomineras flitigt och så vidare - kort sagt en mycket intressant hedersgäst." Nämnas kan också att tre av de sex noveller som nominerats till årets Hugoprpris är skrivna av Swanwick, vilket är unikt i Hugoprisets historia.

Medlemsavgiften är 200 kr senast 1/10 till pg. 629 48 67-4 (Karin Kruse) eller 250 kr i dörren. Vill du veta mer går det bra att skriva till mig eller titta på webbsidan <<http://sfweb.dang.se/1999.html>>.

Kampen om vilka som ska få hålla nästa års Swecon ser ut att stå mellan Stockholm och Linköping. ConFuse 2000 kommer att gå av stapeln 16-18 juni i Linköping och hedersgäst är den brittiske författaren Stephen Baxter. Mer information hittar du på <<http://www.lysator.liu.se/confuse/>>. Nasacon 2000 kommer att äga rum 7-9 juli och har Brian Stableford och John-Henri Holmberg som hedersgäster. Den kongressen kostar endast 100 kronor om du betalar till postgiro 3 86 47-4 (Sigma TC) senast 17 oktober i år. Märk talongen "Nasacon 2000".

Slutord

I vanlig ordning tar jag med glädje emot rapporter från resten av landet om vad som händer för att motverka den beklagliga fokuseringen på Stockholm-Upsala i denna spalt. Skicka dem till mig på adressen nedan.

FIAWOL!

Johan Anglemark
Eddagatan 4 A
753 32 UPPSALA
johan.anglemark@bahnhof.se